

Straż Polska

Dziennik polityczny i społeczny.

Redakcja i administracja ul. Przejazd № 8, skrzynka pocztowa 132. Telefon № 32.

CENY I SUBSKRYPCJE:

W Łodzi z dostawieniem do domu miesięcznie mk. 5,50
Z przesyłką pocztową „ 6,40

Cena pojedynczego numeru 25 fenigów.

Administracja otwarta od godz. 7 rano do 7 wieczor, w nieuzupełnione i święta od 7 do 10 rano. Redakcja czynna od godz. 8 do 10 wiecz. codziennie. Redaktor przyjmuje od 8 do 7.

OGŁOSZENIA Nadesłane przed terminem mk. 3.—
1 w tekście nad telegrafem—mk. 4.— Reklamy po tekście (4 szp.) — mk. 2,25 Nekrologi (4 s. nat.) mk. 1,50. Zwyczajne ogłoszenia (6 szp.) — 1.— Drobne ogłoszenia 15 fen. za wyraz. Każde ogłoszenie na dzień mk. 1,50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej.

Teatr Polski
Cegielniana 63,
poddyrekcja: Fr. Rychnowski.

W sobotę 4 października o godz. 4 po południu po cenach najniższych
Fircyk w zalotach
Krotkowiec stylowa w 3 akt Fr. Zabłockiego.

Sobota 4 października o godz. 8 wiecz.
Prusacy
Sztuka w 3 akt, J. Borawskiego.

Niedziela, 5 października o godz. 8 popoł.
Miss Hobbs
Komedja w 4 akt K. Jerome'a.

Expose ministra skarbu Bilińskiego.

Tyły bolszewików zagrożone. Z SEJMU.

Posiedzenie 86.
Początek posiedzenia 4.30.

Warszawa, 3 października (FAT) — Na pierwszym punkcie porządku dziennego znajdowało się sprawozdanie komisji spraw zagranicznych o wniosku p. Jana Dąbskiego i innych posłów klubu prawizorjum dla Galicji wschodniej.

Referuje pos. Grabski, który zaznacza, że prowizorium, któreby narzucono Polsce byłoby niebezpiecznym nie tylko dla Polski, ale i dla pokoju w całej Europie wschodniej. Polska nie obawia się, by ta ludność co do której jest przekonana, że w więksiści swej ciąży do Polski, by ta ludność po dłuższych rządach polskich w Galicji wschodniej miała chęci się od Polski oderwać.

Jest naszym dążeniem by ta ziemia raz na zawsze była przyłączona do Polski. Protestem naszym przeciw prowizorycznej decyzji co do losów Galicji wschodniej nie kierują rachuby imperialistyczne, przeciwnie świadomość wielkich zadań jakie ciąży na Polsce, ustalenieładu, porządku i spokoju w Europie wschodniej kierują naszym protestem.

Zadania te praktycznie przedewszystkiem na Polsce ciążyć będą. Świadomość tych ważnych zadań może się nam domagać, aby uregulowanie sprawy Galicji wschodniej było jak najmniej jasne i tymczasowo zwłaszcza, że się wie iż pobite Niemcy szukać będą rekompensaty na wschodzie i tam będą się ferment. Wszelkie prowizorium w Galicji wschodniej utrudniałoby nie tylko ekonomiczne odrodzenie kraju, ale i wprowadzenie zgodnego współżycia między ludnością polską a ruską w kraju.

W myśl tych przesłanek komisja spraw zagranicznych przekada Sejmowi jednogłośnie przez nią uchwalony następujący wniosek:
Wysoki Sejm raczy uchwalić: Sejm stwierdza, że wszelkie prowizorium w prawnopństwowym stotunku tak zwanej Galicji wschodniej do Rzeczypospolitej polskiej tworząc zarzewie nieuchronnych taró między Polską, a sąsiednimi państwami i utrudniając w najwyższym stopniu zgodne współżycie narodowości kraj ten zamieszkujących, jako też ekonomiczną odbudowę kraju uniemożliwiłoby państwu polskiemu wypełnienie zadań, jakie przypada mu w udziale przy ustaleniu trwałego pokoju w Europie wschodniej.

Sejm wzywa rząd i delegatów polskich na konferencję pokojową w Paryżu, by zapewnili jak najszybsze i ostateczne złączenie Galicji wschodniej z Rzeczypospolitą polską w myśl uchwały Sejmu z dnia 25 maja 1919 r. zapewniającej narodowości ukraińskiej zupełne uprawnienie i szeroką autonomję, sprzeciwiając się stanowczo jakimkolwiek w tej sprawie prowizorium.

Mówca prosi Sejm o jednomyślne uchwalenie tego wniosku.

Pos. Daszyński wnosi, aby nad każdą z obu części wniosku głosowano osobno.

W głosowaniu pierwszą część wniosku przyjęto jednogłośnie, drugą ogromną większością.

Izba przystępuje do drugiego punktu porządku dziennego t. j. do sprawozdania ministra skarbu

Przemówienie ministra skarbu.

Zabiera głos minister skarbu pan Biliński. Minister przemawia wśród niezwykłego zainteresowania wszystkich stronników. Po krótkim wstępie wyraża minister przekonanie, że Sejm powróci do starych tradycji najznakomitszych parlamentów europejskich, które na tym polegały, że minister skarbu miał inicjatywę w czynieniu wydatków, parlament zaś miał obowiązek powstrzymać ministra skarbu od przesadnych wydatków. A więc inicjatywa, która zresztą naturalnie służy Sejmowi pod każdym względem, w rzeczach skarbowych w pierwszym rzędzie przysługuje ministrowi skarbu.

Z góry powiadam, mówi dalej minister skarbu,
że stan skarbowy i ekonomiczny nie jest świetny, nie jest dobry, jednak nie jest beznadziejny.

Przedstawił się on w rozmaitych symptomatach. Najprzód w braku większej czy mniejszej spoiistości rządu, po drugie w stosunkach budżetowych, po trzecie w stosunkach kredytowych, po czwarte w stosunkach pieniężnych i walutowych, po piąte w całym rozwoju rozmaitych warstw społecznych i gospodarczych w narodzie.

Minister wskazuje na konieczność spoiistości w rządzie i na konieczność programu politycznego i ekonomicznego. Do tego czasu to się stać nie mogło, ponieważ Naczelnik rządu bawił w sprawach daleko ważniejszych poza granicami państwa, ale zdaje się, że przysię do tego masi, iż będzie można mówić o spoiistości

politycznej. Ja w tej chwili jednak mówię o spoiistości ekonomicznej i finansowej. Pod tym względem muszę powiedzieć, iż jej nie zastałem wcale. To było przedewszystkiem wskutek braku spoiistości politycznej, bo ekonomiczna i skarbową jest jej skutkiem. Ale trzeba ją stworzyć, kiedy tamtej spoiistości niema.

Pod względem ekonomicznym i skarbowym było zwyczajem dotychczas, że każdy minister i każdy członek rządu postępował naturalnie według najlepszych swoich chęci i według swego sumienia, ale zupełnie samoistnie, zupełnie niezawisłe od tego co się koło niego działo, a zwłaszcza co się w skarbie działo. I tak dalece szło, że pojedyncze resorty zaciągały nawet za granicą pożyczki samoistnie, o których nie wiedział minister skarbu. Otóż to wszystko w tym krótkim czasie ustalo. Ta spoiistość została stworzona i znalazła swój wyraz zewnętrzny w tak zwanym Komitecie ekonomicznym rady ministrów.

Omówiwszy po krótko trudności na które natrafia zestawienie budżetu na okres proponowany przez mówcę to jest od 1 lipca 1919 do 31 marca 1920 roku minister zaznacza, że przygotowany budżet obejmuje też Małopolskę

i zapewne obejmie też formalnie i budżet Poznański. Dla tej części państwa polskiego układa się samoistny budżet nawet na wszystkie działy za wyjątkiem wojska, dyplomacji i cła. Jest nadzieja, że wszystkie dochody i wszystkie wydatki Poznańskie mówiąc krótko zostaną pokryte dochodami Poznańskimi, że przeto tam budżet będzie zrównoważony.

Minister przytacza następnie szereg cyfr dla porównania budżetu przygotowanego z budżetem zeszlorocznym, naturalnie jest tu mowa tylko o kwotach rządowych. Minister mówi o kongresowce, dla Małopolski bowiem nie może dawać cyfr porównawczych, bo tam nie było budżetu. I tak przyjdym Rady ministrów w tamtym roku liczyło na 9 miesięcy 18 milionów, teraz jest żądane 79 milionów, najwyższa izba kontroli państwa w tamtym roku 1 milion, w tym roku 5 milionów, sprawy wojskowe w tamtym roku 1 miliard 900 milionów, w tym roku 4 i pół miljarda, skarb w tamtym roku 129 milionów w tym roku 222 milionów, koleje żelazne w tamtym roku 514 milionów w tym roku 1 miliard 49 milionów i t. d.

Co się tyczy dochodów to i one naturalnie wzrosły.

Dochody były preliminarne na 840 milionów w tamtym roku, teraz są preliminarne na 1 miliard 79 milionów. Jeżeli panowie zauważą, że mówiąc tylko o kongresowce wydatki wzrosły z 3 miliardów na 8 miliardów t. j. tak straszna dysproporcja, że tego na długo

żadne państwo znieść nie może. Swoją drogą należy powiedzieć, że w tym jest cyfra odpowiadająca naszemu stanowi wojennemu.

Półmiliarda miesięcznie wymaga wojna. To jest stan przemijający, który ustanie wkrótce. Wtedy swoją drogą zostaną jeszcze znaczne wydatki dla ministerjum spraw wojskowych, ale bez porównania mniejsze.

Teraz są w to u rokowania między ministerstwem skarbu, a każdym z ministerstw o tak zwane skreślenia. Ministerstwa się bronią. Ministerstwo skarbu musi się jednak domagać, aby okrojono znacznie część wydatków.

Minister omawia następnie stan zadłużenia państwa.

Rzecz naturalna że w ciągu wojny stan zadłużenia jak i we wszystkich państwach tak i w Polsce bardzo się podniósł. Trzeba pamiętać o tem, że Polska w dzisiejszym zjednoczeniu powstała, że się tak wyrażę w jednej chwili w chwili zwycięstwa ententy. Myśmy na utworzenie wielkiego państwa polskiego wcale nie byli przygotowani, myśmy w tej samej chwili byli zmuszeni tworzyć armję. Co miało kosztować to kosztowało, byle armję stworzyć.

Czyniliśmy to w chwili kiedy ta armja dla swoich potrzeb prawie nic nie mogła znaleźć w kraju, kiedy trzeba było kupować towary za granicą i to za szalenie drogie ceny. Ale w tym samym wskutek wojny Polska nie była w stanie wyżywić się u siebie przyprodukowaną żywnością i musiała kosztem wielkich ofiar sprowadzić ją z zagranicy. Temu należy przypisać ogromne zadłużenia za granicą.

W początkach mego urzędowania nie byłem w stanie stwierdzić, gdzie i jakie posiadamy długi za granicą.

Z wielką trudnością było można sporządzić wykazy za których dokładność ani ja ani nikt ręczyć nie może (wesołość) a które mniej więcej tylko stan rzeczy przedstawiają, gdzie jakaś misja kupiecka zaciągnęła dług i wróciła. Zaciągnęła ona na szczęście przy pomocy tak zwanych bonów, opiewających na 3 do 5 lat, więc jest możliwość przygotowania ich pokrycia przed tym czasem. Ale często musiano wystawiać weksle 3 miesięczne, które trzeba odnowić i przy których zachodzi niebezpieczeństwo szybkiej zapłaty.

Takich pozycji długów zagranicznych jest 12, które wynoszą ogółem 114 milionów franków, 143 dolarów, 929 tysięcy funtów szterlingów, 6,500,000 lirów, 17 milionów florenów holenderskich. W markach długi te wynoszą ogółem 5 miliardów 728 milionów. To są długi zagraniczne, a że nie jestem pewny czy się nie okaże że gdzieś jest jeszcze jakiś dług co do którego nie mam wiadomości.

ODEZWA.

W momencie budującej się Polski, gdzie trzeba odbudowywać wszystkie dziedziny pracy zawodowej i społecznej, uważając, że ogrodnicwo Polskie jest tak ważną gałęzią przemysłu narodowego i społecznego, a i przyozdobienie kraju wymaga dozo pracy zawodowej, mając powyższe na uwadze, pewne grono ogrodników zorganizowało biuro urzędzeń ogrodów (Biuro Ogrodnicze) bierze na siebie zakładanie ogrodów, zakładanie sadów handlowych, plantacji warzywnych, urządzenie parków i przyozdobienie dworów i willi, sporządzanie planów, inspekcji i kierownictwa nad nimi, jednym słowem: czuwanie i nadawanie odpowiedniego kierunku w dziedzinie ogrodnictwa krajowego. Biuro powyższe zostaje pod kierownictwem wybitnych sił zawodowych t. j. Dyrektora plantacji m. Łodzi Z. Cszkiewicza, Instruktora Okręgowego Tow. Rolniczego i Okręgowego Związku Kółek Rolniczych Z. Kaczorowski i Instruktora z Tow. Ogrodniczo-Handlowego w Łodzi W. Kuleszy i innych zawodowo-wyrobionych sił. Biuro stawia sobie za cel jedynie tylko podniesienia ogrodnictwa polskiego i nadania mu właściwego kierunku. Biuro zostaje uruchomione z chwilą ogłoszenia niniejszego. Adres Bura: Sienkiewicza Nr 62 m. 30 Godziny przyjęć: od 12 do 3 po poł.

Kazimierz Roszak

Łódź, Dzielna Nr. 1. Tel. 23-45.

Zakład Optyczno-Chirurgiczny z działami: fizycznym, chemicznym, elektro-technicznym ortopedycznym, fotograficznym i pierwsza w Łodzi PRACOWNIA PRZEZRO-CZY dla szkół, odczytów i t. p. Szkła SKOMBI-NOWA E stale na składzie. Nadeszły świeże aparaty fotograficzne. WAŻNE dla FABRYK Reperacja manometrów kotłowych dokładnie i solidnie.

Dyrekcja

Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi zawiadamia niniejszym PP. stowarzyszonych, że bilety wejścia na nadzwyczajne ogólne zebranie, mające się odbyć w dniu 6 b. m., wydawane będą w dniu zebrania w biurze Towarzystwa do godziny 12 w południe, a następnie, od godziny 3 po południu, przy wejściu na salę ogólnych zebrań.

Wobec stwierdzonych wielokrotnie naruszyć przy korzystaniu z prądu bez licencji, zawiadamia się pp. abonentów, iż w razie gdyby przeprowadzona rewizja wykazała: palenie w godzinach nie objętych umową, większą ilość lamp, lampy o większej sile świetlnej, większe zużycie energii elektrycznej niżeli to zadeklarowanym było przy umowie, instalacja zostanie bezwzględnie wyłączona.

Dostarczony prąd obliczony będzie w tych wypadkach w stosunku do maksymalnej stwierdzonego obciążenia za cały ubiegły okres czasu. Licząc od dnia ostatniej kontroli, a nie-ustanowione odbiorcy osiągnięci zostaną do od-płatności sądowej.

Zarządca Państwowy Łódzkiego Oddziału Tow. Elektrycznego Oświetlenia 1886 r. L. Gola.

Stomę prasowaną

w ładunkach wagonowych pochodząca z Kongresówki ma loco wagon, Kalisz do sprzedania. Dom Rolniczo-Handlowy Br. Toussaint, Poznań, Tel. Adr. Toussaint.

Kupcom, przemysłowcom i kooperatywom

polecamy jedyne w Polsce tygodniki fachowe

„Kupiec”

„Drogerzysta”

„Przegląd włóknisty”

wychodzące w Poznaniu. Abonament każdego pisma wynosi mk. 6 kwartalnie Adres „KUPIEC” Poznań

Za redaktora naczelnicarza Lucjan Dąbrowski.

Clou Paryża!

VENUS VICTRIX (Kuragan życia)

Wspaniały dramat psychologiczny w 5 akt. ze słynną polską gwiazdą kinematograf.

S. NAPIERKOWSKA

w roli tancerki DJALI.

„KINO-RESURSA”
ul. Kilińskiego Nr. 117.

Dojazd tramwajem 4 i 10 do regu Główniej i Kilińskiego.

Program:

Bracia Rywale

nadzwyczaj zajmujący dramat żyłowy w 5 aktach ze słynnym tragickiem NAD ZAJĘCIE WILNA PRZEZ WOJSKA POLSKIE BASSERMANEM

Zmiana programu co wtorki.

Ceny miejsc:

Początek przedstawienia od 7 9 wiecz., w soboty od 5, 7 i 9, w niedzielę od 3, 5, 7 i 9 wiecz.

	I	II	III
dla nieczłonków	3.—	1.90	1.—
dla członków Tow.	1.60	1.—	.60

Dla dzieci i żołnierzy cena biletów członkowskich.
Członkowie proszeni są o przedstawienie biletów członkowskich przy kasie.

W niedzielę dn. 5 października r. b. o godz. 4 i pół po poł. odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Placowej nr. 13 pierwsze w/waine Zgromadzenie Członków Towarzystwa „Oświata” z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie
2. Wybór prezydium
3. Sprawozdanie Komitetu organizacyjnego
4. Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu na rok następny
5. Wybór 9-ciu członków Zarządu i 3-ch zastępców
6. Wybór 3-ch członków Komisji Rewizyjnej i 3-ch zastępców
7. Wolne wnioski.

Prawo wstępu na powyższe Zgromadzenie mają wszyscy członkowie rzeczywici i wspierający Towarzystwa oraz ci wszyscy, którzy mają zamiar zapisać się na członków.

Komitet organizacyjny.

Dom Handlowo-Agenturowy
L. Koźmiński i I. Nieniewski
Piotrkowska 83.
Sprzedaje samochody osobowe i towarowe najlepszych marek zagranicznych.

Centralny Związek Zaw. Reinerów Rzeczypospolitej Polskiej ODDZIAŁ w ŁODZI

W niedzielę dn. 5 października o godz. 12 w nocy odbędzie się Kwartalne Ogólne Zebranie w lokalu własnym z następującym porządkiem dziennym. 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego zebrania, 2) Odczytanie stanu kasowego, 3) Wybory pre. esa, sekretarza i skarbnika, 4) Wolne wnioski. O licencje przybycie uprasza

Zarząd.

Potrzebny

chłopiec do roznoszenia gazet wiadomość w Administracji „Straży Polskiej”.

Dr. Dutkiewicz

Ordynator Szpitala Miejskiego dla chorób skórnych i wenerycznych.

ul. Piotrkowska 50.

od 9—11, r i od 4-7 po poł.

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Andrzeja Nr 11.

Choroby skórne i weneryczne Godziny przyjęć: od 9—11 i do 6—7 inó p. n. Panie 11—12 rano.

Dr. H. Sadkowski

Choroby wewnętrzne specjalnie kołodka i kiszki Łódź, ul. Piotrkowska Nr 120 Od 9—11 r. i od 5—7 po poł.

Chłopiec

wieku lat 16 do 17, porządnych rodziców potrzebny do posyłek. Zgłaszać się od 8—9 rano w firmie „Z. Terakowski i S-ka, Piotrkowska 91”

Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli nieruchomości m. Łodzi przy ul. Krakiej pod nr. 4
Zawiadania właścicieli domów, ze znowu przyjmuję zapisy oraz wpłaty na smole pogrzebową.
Prez. (podp.) GUSTAW KLUKOW
Dyrektor Bura (podp.) ARTUR KREDO.

Matki winne pamiętać że tylko prosypka „Puder Dżidzi” z kognikiem, natychmiast usuwa oparzenia i zacierwi nienie skóry u dzieci. Zadać w aptekach, składach aptecznych tylko pudru Dżidzi z marką „kognit” Wyrośa Polski

ogłoszenia drobne

- Antoni Dąbrowski zgubił paszport wydany w Łodzi.
- Adam Ginster, zgubił paszport polski wydany w Łodzi.
- Wojciech Grzegorz, zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi.
- Ludwik Niedźwiecki uczeń kl. IV proszony jest o ogłoszenie się do Administracji „Straży Polskiej” ul. Przjazd 8.

Osoba z towarzystwa poszukuje posady do zarządu domem i jako towarzyski. Zgłoszenia pod „Inteligentna” do administracji „Straży Polskiej”

Osoba szcylie poszukuje zajęcia w miejscu lub na wyjazd ul. Wólczańska 98—84 Szwejkowska.

Krawcowa dobra pout. b. łódzkiego 155 m. 8 od 4—5. Janina Wacarysłakówna zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Ważne dla Pań! Za bezcen, kostjmy, palta, okrycia zimowe jesienne po zlikwidowanym warszawskim pierwszorzędnym magazynie. Nawrot 25A miedzianka, i godziny 11—5 prócz niedziel.

Futro męskie małe noszone jest do sprzedania. Amerykańskie ciemne popielice kołnierza bobrowy pokrycie z kołnier angielstiego. Orla 3 III nr. 7

Smaczne obawy na polsku. Sienkiewicza 89 m 13 front.

Wiktor Kuckiewicz, ul. Dzielna 86, zgubi książeczkę legitymacyjną na chleb dla 6 osób.

Frynyd Bo. ma. zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Freblanka ze swiadczenia mi poszukuje posady w miejscu lub na wyjazd. Oferty pod J. K. w Adm. „Straży Polskiej”.

Józef Przepiorzyński, zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.
Doch Macia-zek zgubił paszport polski, wydany w Łodzi.